

II Jornada Filològica organitzada per l'Associació d'Amics del Professor Antoni M. Badia i Margarit (octubre de 2005). — Organitzada per l'Associació d'Amics del Professor Antoni M. Badia i Margarit, la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans va acollir

el 20 d'octubre de 2005 la II Jornada Filològica en honor a l'admirat científic i acadèmic barceloní. Si la primera jornada es va ocupar de la metodologia dialectològica (*Els mètodes en dialectologia: continuïtat o alternativa?*), la que ens disposem a ressenyar va tenir com a títol genèric *Cap a on va la sociolingüística?*

El programa d'intervencions va constar de tres conferències i una taula redona. La primera ponència, com no podia ser d'una altra manera, va anar càrrec de l'homenatjat. Així, sota el títol de *Sociolingüística homogènia i comportaments idiomàtics varis*, el Dr. Badia i Margarit ens va delectar amb unes reflexions ben travades que prenen suport en la seva implicació epistemològica en el devenir de la sociolingüística domèstica. No en va el conferenciant ha estat un dels impulsors més tenaços dels estudis sociolingüístics a casa nostra.

Com és sabut, l'obra d'A. M. Badia i Margarit està impregnada d'una visió de la llengua que supera l'estricta anàlisi de l'estructura gramatical i s'endinsa en la consideració de les variables sociopragmàtiques que la condicionen. En una etapa d'establiment paradigmàtic —encara no resolta—, la mirada social de la llengua de l'eminent professor ha proporcionat a la sociolingüística «ortodoxa» tot un seguit d'anàlisis d'una vàlua extraordinària. Deixeu-me esmentar per a l'ocasió un parell d'aportacions que, tot i les crítiques que solen suscitar els treballs innovadors en el moment de ser presentats, mereixen un lloc rellevant des d'una perspectiva històrica. Un seria *La llengua dels barcelonins. Resultats d'una enquesta sociològico-lingüística. Vol. 1: L'enquesta. La llengua i els seus condicionaments, I* (Barcelona: Edicions 62, 1969), el primer gran treball demolingüístic de què disposem; i l'altre és la *Gramàtica de la llengua catalana: descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica* (Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1994), un assaig ingent de fixació de la diversitat lingüística en els seus diversos vèrtexs.

La segona intervenció, *Reptes de la sociolingüística: una perspectiva catalana*, va anar a càrrec de Francesc Vallverdú, vicepresident de la Secció Filològica de l'IEC. Aquest reputat sociolingüista va posar damunt la taula l'itinerari d'aportacions que els sociolingüistes catalans han fet a la sociolingüística general i la recepció, de vegades problemàtica, d'algunes formulacions sociolingüístiques en la tradició catalana.

Va cloure la sessió matinal la conferència de Georg Kremnitz, professor de la Universitat de Viena, titulada *Català, valencià, balear: respostes científiques a qüestions polítiques. Reflexions sobre la unitat i la diversitat de l'espai lingüístic català*. Amb aquest títol tan explícit, el prestigiós romanista posava el dit a la nafra d'un tema de vital importància per a la supervivència de la nostra comunitat sociolingüística. La principal aportació del seu plantejament prenia suport en el concepte de 'comunitat de comunicació'. Així, la constatació d'una comunicació molt deficitària entre els grans territoris de la llengua catalana és a la base una estandardització escapçada, amb una presència de trets geogràfics massa elevada per una comunicació supradialectal òptima. D'altra banda, la dinàmica política individuadora és des de fa temps el més gran obstacle per al funcionament sinèrgic de tota la comunitat. El model català, segons Kremnitz, no pot fer ulls clucs als particularismes territorials, però, alhora, ha de tendir a cohesionar els usuaris des d'una diversitat comunicativament assumible.

La jornada va finalitzar amb la taula redona *Cap a on va la sociolingüística catalana?*, coordinada pel professor de la Universitat d'Alacant Brauli Montoya. Hi van participar Emili Boix, professor de la Universitat de Barcelona, Albert Branchadell, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, i Ernest Querol, responsable del ja desaparegut Institut de Sociolingüística Catalana.

Dels temes que van ser abordats pels intervinents, segons la meua opinió n'hi va haver un parell d'especialment destacats. L'un va ser el caràcter institucional i combatiu que se sol atribuir a la sociolingüística catalana. L'altre va pivotar a l'entorn de la (migrada) influència de la

nostra tradició sociolingüística en el context mundial. En tots dos punts les aportacions desacomplexades i un pèl provocadores d'Albert Branchadell van animar un debat intens i ple de matisos. [M. A. P. C.]